

УЛААНБААТАР ХОТЫН БАЯНЗҮРХ ДҮҮРГИЙН 21, 24-Р ХОРОО, СҮХБААТАР ДҮҮРГИЙН 16-Р
ХОРООНЫ НУТАГТ ОРШИХ ЦАГААН ДАВААНЫ ЗҮҮН ХОЙД ХЭСГИЙН БАРИЛГЫН ЧУЛУУНЫ
ОРДЫГ ИЛ АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2026 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

ГАРЧИГ

1. ТӨСЛИЙН ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА	3
2. ТӨСЛИЙН ТАЛБАЙ ТҮҮНИЙ ОРЧМЫН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ТӨЛӨВ БАЙДЛЫН ТОВЧ ТОДОРХОЙЛОЛТ	11
3. ТӨСЛИЙН ГОЛ БОЛОН БОЛЗОШГҮЙ СӨРӨГ НӨЛӨӨЛӨЛ.....	14
4. 2026 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	18
5. СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙГ БУУРУУЛАХ, АРИЛГАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ 20	
6. НӨХӨН СЭРГЭЭЛТИЙН АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ.....	24
7. БИОЛОГИЙН ОЛОН ЯНЗЫН БАЙДЛЫГ ДҮЙЦҮҮЛЭН ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	25
8. НҮҮЛГЭН ШИЛЖҮҮЛЭХ, НӨХӨН ОЛГОВОР ОЛГОХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ.....	25
9. ТҮҮХ, СОЁЛЫН ӨВИЙГ ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	25
БҮЛЭГ 9.ОСОЛ, ЭРСДЭЛИЙН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ.....	26
БҮЛЭГ 10. ХОГ ХАЯГДЛЫН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	27
БҮЛЭГ 11. ОРЧНЫ ХЯНАЛТ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ХӨТӨЛБӨР	28
БҮЛЭГ 12. ТУХАЙН ЖИЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ УДИРДЛАГА ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТЫН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ.....	30
БҮЛЭГ 13. ТУХАЙН ЖИЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙГ НӨЛӨӨЛЛИЙН БҮСИЙН ОРШИН СУУГЧДАД ТАЙЛАГНАХ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ.....	31

**УЛААНБААТАР ХОТЫН БАЯНЗҮРХ ДҮҮРГИЙН 21, 24-Р ХОРОО, СҮХБААТАР ДҮҮРГИЙН 16-Р
ХОРООНЫ НУТАГТ ОРШИХ ЦАГААН ДАВААНЫ ЗҮҮН ХОЙД ХЭСГИЙН БАРИЛГЫН ЧУЛУУНЫ
ОРДЫГ ИЛ АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2026 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨ**

Хүснэгтийн жагсаалт

Хүснэгт 1. Тусгай зөвшөөрөлтэй талбайн эргэлтийн цэгийн солбилцолууд.....	3
Хүснэгт 2. Ил уурхайн ажлын горим	6
Хүснэгт 3 Уурхай ашиглалтын систем.....	7
Хүснэгт 4 Бутлан ангилах цехийн цагийн хүчин чадал.....	8
Хүснэгт 5. Тоног төхөөрөмжийн нэгдсэн хүснэгт	9
Хүснэгт 6 Барилга, байгууламж, хийц бүтэц.....	9
Хүснэгт 7. Болзошгүй сөрөг нөлөөлөл, үргэлжлэх хугацаа, эрчим.....	16
Хүснэгт 8. 2026 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний зардлын задаргаа.....	19
Хүснэгт 9. Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө.....	20
Хүснэгт 10. Дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээ	25
Хүснэгт 11. Осол, эрсдлийн менежментийн төлөвлөгөө.....	26
Хүснэгт 12. Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөө.....	27
Хүснэгт 13. Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр	28
Хүснэгт 14. БОМТ-ийн төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөө	30
Хүснэгт 15. БОМТ, түүний хэрэгжилтийг оролцогч, сонирхогч талуудад тайлагнах төлөвлөгөө	31

Зургийн жагсаалт

Зураг 1. Төслийн талбайн байршлын зураг	4
Зураг 2. Талбайн баруун хэсгээс УБ хот харагдаж буй нь	4
Зураг 3. Цагаандаваа барилгын чулууны ордын ерөнхий байдал.	4
/Баруун урдаас зүүн хойд хэсэгт харагдах байдал/	4
Зураг 4. Ордын нөөцийн дэвсгэр зураг	5
Зураг 5. Ил уурхайн загварчлал	6
Зураг 6. Ил уурхайн ашиглалтын 5 дах жилийн зураг.....	7
Зураг 7. Бутлан ангилах цехийн технологийн схем	8
Зураг 8. Бутлах ангилах хэсгийн тоног төхөөрөмж	9
Зураг 9. Бутлах ангилах цехийн тоног төхөөрөмжийн холболтын схем	10
Зураг 10. ТМ-250/10/0.4 маркийн трансформатор	10
Зураг 11. Хөрсөн бүрхэвч.....	11
Зураг 12. Ургамалжилтын ангилалын зураг	12

УЛААНБААТАР ХОТЫН БАЯНЗҮРХ ДҮҮРГИЙН 21, 24-Р ХОРОО, СҮХБААТАР ДҮҮРГИЙН 16-Р ХОРООНЫ НУТАГТ ОРШИХ ЦАГААН ДАВААНЫ ЗҮҮН ХОЙД ХЭСГИЙН БАРИЛГЫН ЧУЛУУНЫ ОРДЫГ ИЛ АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2026 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

ТӨСЛИЙН ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА

Төслийн нэр: Цагаан давааны зүүн хойд хэсгийн барилгын чулууны ордыг ил уурхайн аргаар ашиглах төсөл

Төсөл хэрэгжүүлэгч: “Адвансид солюшнс” ХХК /улсын бүртгэлийн дугаар: 9011352078, регистрийн дугаар: 5601841, албан ёсны хаяг: Улаанбаатар хот, Баянзүрх дүүрэг, 18-р хороо, 13-р хороолол, Сerresources ХХК-ны байр 301 тоот, утас: 99046248

Төслийн байршил: Орд нь Улаанбаатар хотын Баянзүрх дүүргийн 21, 24-р хороо, Сүхбаатар дүүргийн 16-р хорооны нутагт орших ба Улаанбаатар хотын суурьшлын бүсээс зүүн хойш 40 км-т Цагаандаваанаас зүүн тийш 2 км, Улиастайн голоос баруун тийш 2 км зайд өндөрлөг хэсэгт 119.82 га талбайн хэмжээтэй.

Хүснэгт 1. Тусгай зөвшөөрөлтэй талбайн эргэлтийн цэгийн солбилцолууд

№	Өргөрөг	Уртраг
1	47° 58' 14.25"	107° 00' 05.10"
2	47° 58' 14.25"	106° 59' 21.35"
3	47° 59' 00.12"	106° 59' 21.35"
4	47° 59' 00.12"	107° 00' 00.10"

УЛААНБААТАР ХОТЫН БАЯНЗҮРХ ДҮҮРГИЙН 21, 24-Р ХОРОО, СҮХБААТАР ДҮҮРГИЙН 16-Р ХОРООНЫ НУТАГТ ОРШИХ ЦАГААН ДАВААНЫ ЗҮҮН ХОЙД ХЭСГИЙН БАРИЛГЫН ЧУЛУУНЫ ОРДЫГ ИЛ АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2026 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Зураг 1. Төслийн талбайн байршлын зураг

Зураг 2. Талбайн баруун хэсгээс УБ хот харагдаж буй нь

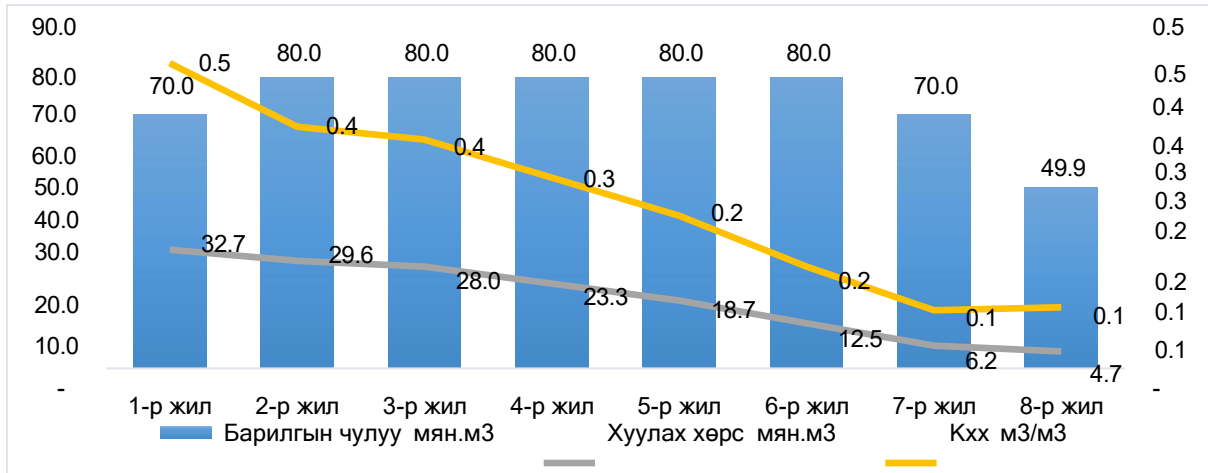

*Зураг 3. Цагаандаваа барилгын чулууны ордын ерөнхий байдал.
/Баруун урдаас зүүн хойд хэсэгт харагдах байдал/*

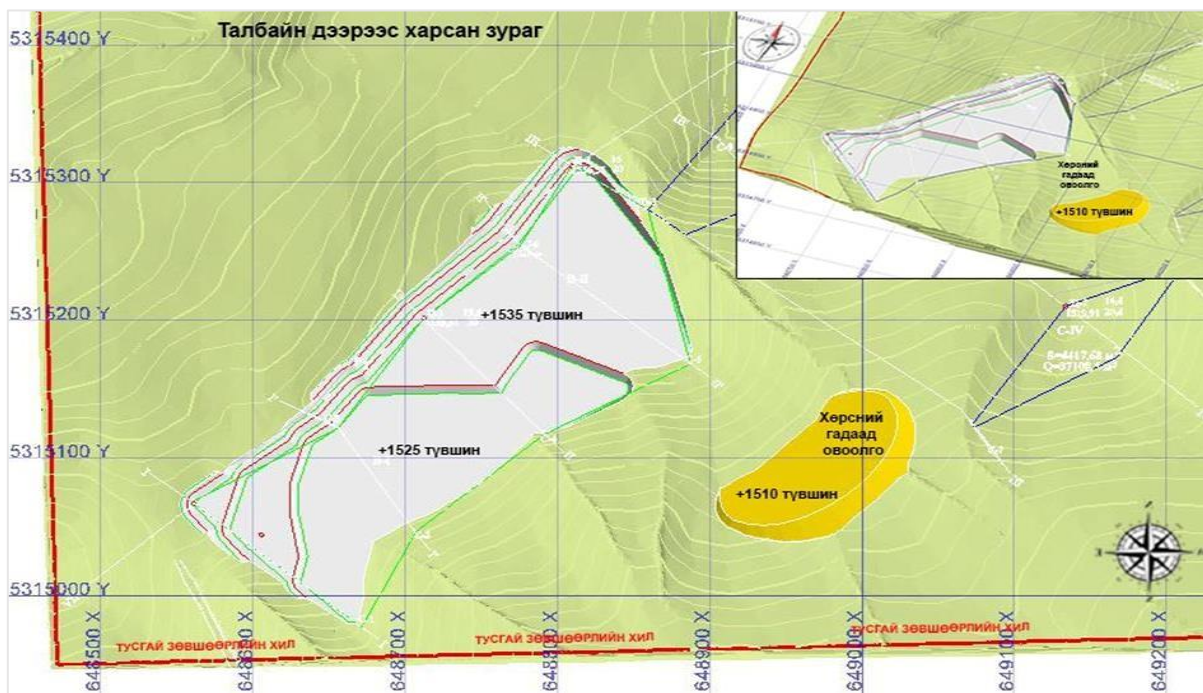
УЛААНБААТАР ХОТЫН БАЯНЗҮРХ ДҮҮРГИЙН 21, 24-Р ХОРОО, СҮХБААТАР ДҮҮРГИЙН 16-Р ХОРООНЫ НУТАГТ ОРШИХ ЦАГААН ДАВААНЫ ЗҮҮН ХОЙД ХЭСГИЙН БАРИЛГЫН ЧУЛУУНЫ ОРДЫГ ИЛ АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2026 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Уурхайн ажиллах горим: Уулын ажил жилд 6 сар үргэлжлэх ба үйлдвэрлэлийн үндсэн процессууд нь тасралтгүйгээр өдөрт 2 ээлжээр 12 цагаар үргэлжилнэ.

Хүснэгт 2. Ил уурхайн ажлын горим

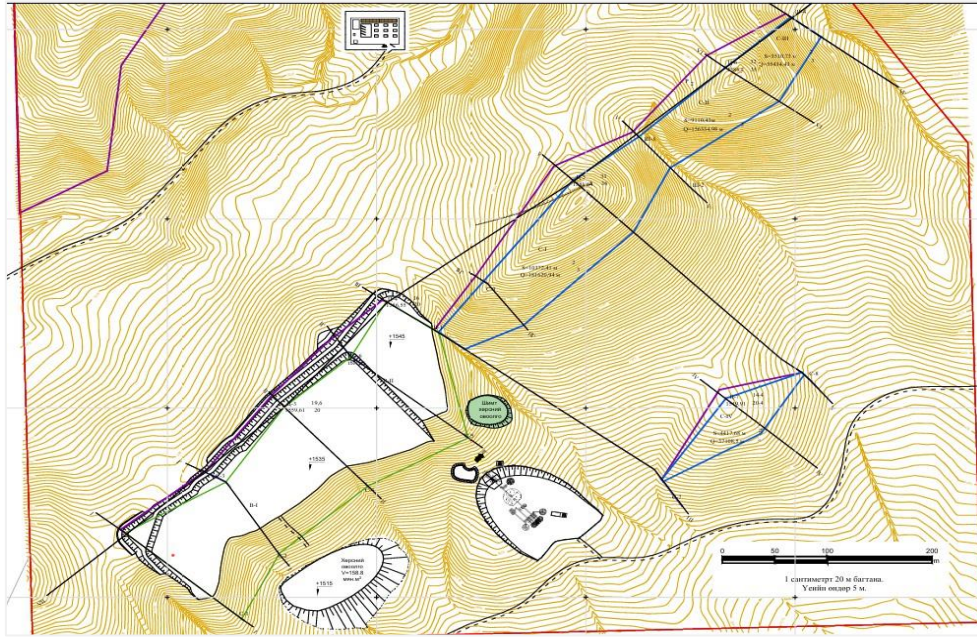

Үзүүлэлт	Х.нэгж	Хоног
Календарь хоног	хоног	180
Жилд ажиллах сар	сар	6
Ээлжийн үргэлжлэх хугацаа	цаг	12
Ээлжийн тоо	ээлж	2
Ээлжинд ажиллах цаг	цаг	12
Баяр ёслолын хоног	хоног	7
Цаг агаарын саатал	хоног	3
Төлөвлөгөөт засвар үйлчилгээ	хоног	8
Бэлтгэл ажлын хоног	хоног	2
Жилд ажиллах хугацаа	хоног	160

Зураг 5. Ил уурхайн загварчлал

УЛААНБААТАР ХОТЫН БАЯНЗҮРХ ДҮҮРГИЙН 21, 24-Р ХОРОО, СҮХБААТАР ДҮҮРГИЙН 16-Р ХОРООНЫ НУТАГТ ОРШИХ ЦАГААН ДАВААНЫ ЗҮҮН ХОЙД ХЭСГИЙН БАРИЛГЫН ЧУЛУУНЫ ОРДЫГ ИЛ АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2026 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Зураг 6. Ил уурхайн ашиглалтын 5 дах жилийн зураг

Уурхайн ашиглалтын систем:

Ордын уул геологийн тогтоц, хучаас хөрсний зузаан, физик механик шинж чанар зэргийг харгалзан үзэж уурхайг ил аргаар, авто тээвэртэй, гадаад овоолготой ашиглалтын системээр ашиглана.

Хүснэгт 3 Уурхай ашиглалтын систем

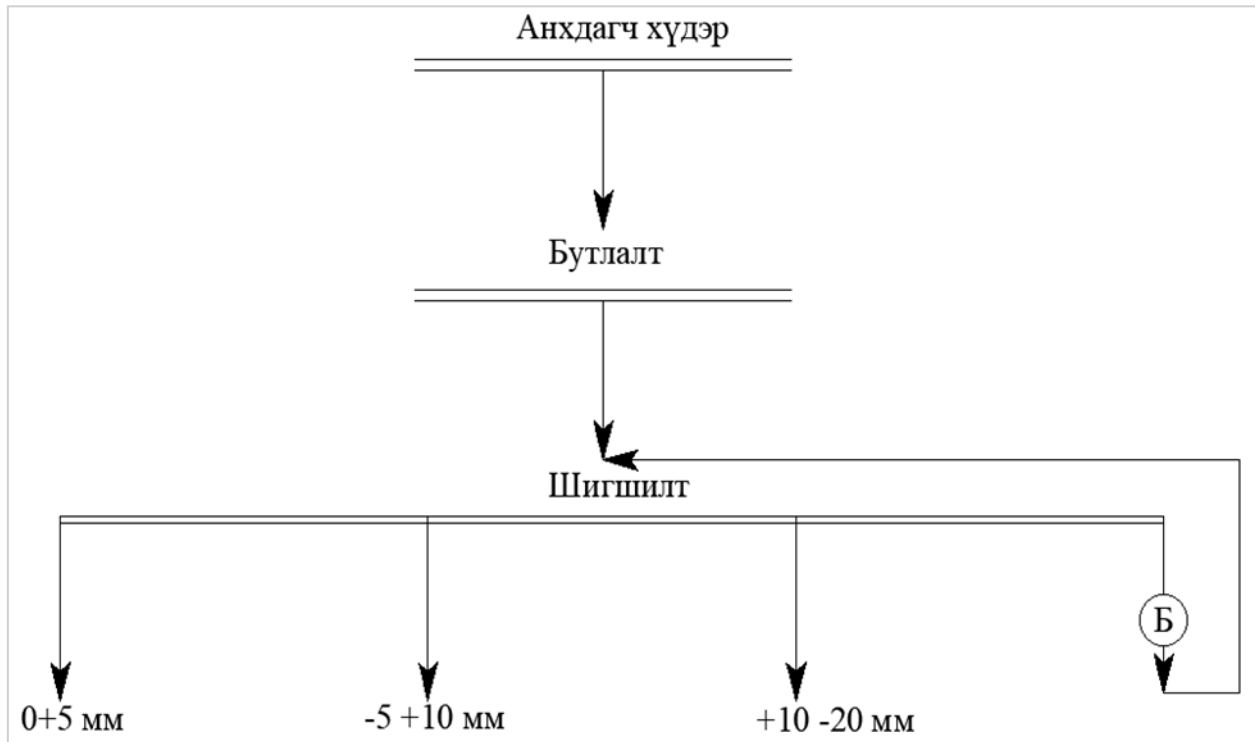
Технологи	Үндсэн ажил	Технологийн процессууд
Авто тээвэртэй ашиглалтын технологи	Хөрс хуулалт	<ul style="list-style-type: none"> • Ухаж ачих • Тээвэрлэх • Овоолох
	Дайрга олборлолт	<ul style="list-style-type: none"> • Өрөмдлөг • Тэсэлгээ • Ухаж ачих • Тээвэрлэх

Уурхайн бутлах ангилах хэсэг

Бутлах ангилах хэсгийн технологийн процесс: Уурхай нь жилд 80 мян.м³ барилгын чулуу олборлох ба цагт 48.75 тн дайрга боловсруулах шаардлагатай болно. Барилгын чулууг хацарт бутлуураар бутлан, шигшүүрээр шигшин, +20 мм-ээс дээш бүтээгдэхүүн дахин бутлагдан эргэлтийн ачааллаар шигшүүрт өгөгдөнө. Туузан дамжуургаар 0-5 мм, 5-10 мм, 10-20 мм-ийн ширхэглэлийн эцсийн бүтээгдэхүүн дайрга гарна.

Баяжуулах цех нь жилд 80.0 мян.м³ дайрга боловсруулна. Технологийн схемийг доорх зурагт үзүүлэв.

УЛААНБААТАР ХОТЫН БАЯНЗҮРХ ДҮҮРГИЙН 21, 24-Р ХОРОО, СҮХБААТАР ДҮҮРГИЙН 16-Р ХОРООНЫ НУТАГТ ОРШИХ ЦАГААН ДАВААНЫ ЗҮҮН ХОЙД ХЭСГИЙН БАРИЛГЫН ЧУЛУУНЫ ОРДЫГ ИЛ АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2026 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Зураг 7. Бутлан ангилах цехийн технологийн схем

Бутлах ангилах хэсгийн ажиллах горим: Бутлан ангилах цех нь жилд 80 мянган м³ дайрга буюу барилгын чулуу боловсруулах бөгөөд өдөрт 12 цагаар 2 ээлжээр ажиллана. Бутлан ангилах цехийн цагийн бүтээмжийг хүснэгт 13-д үзүүлэв.

Хүснэгт 4 Бутлан ангилах цехийн цагийн хүчин чадал

№	Үзүүлэлт		Хэмжих нэгж	Утга
1	Qж	Барилгын чулуу бутлах цехийн жилийн хүчин чадал	мян.м ³	80.0
2	Qж	Барилгын чулуу бутлах цехийн жилийн хүчин чадал	мян.тн	212.0
3	N	Жилд ажиллах хоногийн тоо	хоног	180
4	n	Нэг ээлжид ажиллах цаг	цаг	12
5	m	Хоногт ажиллах ээлжийн тоо	ш	2
6	K3	Тоног төхөөрөмжийн цаг ашиглалтын коэффициент		0.85
7	Qц	Цагийн хүчин чадал	тн	48.75

Уурхайн тоног төхөөрөмж

Ил уурхайн тоног төхөөрөмж: Ил уурхайд R480LC-9 маркийн экскаватор 1ш, 31 тн даацтай Nowo автосамосвал 2ш, ZL-50F маркийн утгуурт ачигч зэрэг үндсэн тоног төхөөрөмжүүдийг ашиглана.

Бутлах ангилах хэсгийн тоног төхөөрөмж: PE-400x600 маркийн хацарт бутлуур 1ш, ЗҮК-1237 маркийн чичиргээт шигшүүр 1ш, PF-0807 маркийн цохилтот бутлуур 1ш, GZT 0724 маркийн чичиргээт тэжээгүүр 1ш, В 500 маркийн туузан дамжуурга 6ш, DMC24 маркийн тоос баригч 1ш зэрэг тоног төхөөрөмжүүдийг ашиглана.

УЛААНБААТАР ХОТЫН БАЯНЗҮРХ ДҮҮРГИЙН 21, 24-Р ХОРОО, СУХБААТАР ДҮҮРГИЙН 16-Р ХОРООНЫ НУТАГТ ОРШИХ ЦАГААН ДАВААНЫ ЗҮҮН ХОЙД ХЭСГИЙН БАРИЛГЫН ЧУЛУУНЫ ОРДЫГ ИЛ АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2026 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Зураг 8. Бутлах ангилах хэсгийн тоног төхөөрөмж

Хүснэгт 5. Тоног төхөөрөмжийн нэгдсэн хүснэгт

№	Тоног төхөөрөмжийн нэрс	Төрөл	Хэмжих нэгж	Тоо, ш	Хүчин чадал	Цахилгаан зарцуулалт
1	Чичиргээт тэжээгүүр	GZT 0724	т/ц	1	30-80	2x1.5
2	Хацарт бутлуур	PE 400x600	т/ц	1	15-60	30
3	Чичиргээт шигшүүр	ЗҮК 1237	т/у	1	30-100	7.5
4	Цохилтот бутлуур	PF0807	т/ц	1	15-130	30-45
5	Туузан дамжуурга	B 500	т/ц	6	80-190	5.5
6	Тоос баригч төхөөрөмж	DMC24	м ³ /ц	1	5000	3

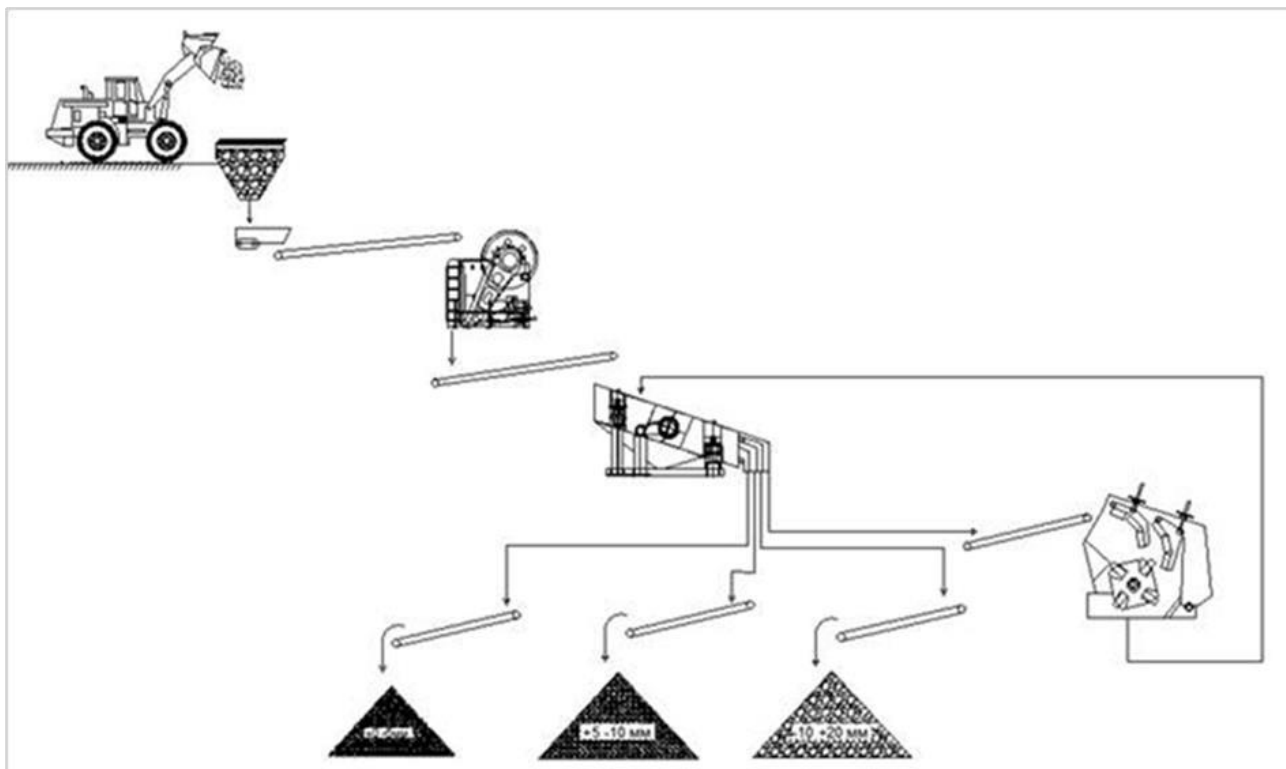
Дэд бүтэц

Барилга байгууламж

Уурхай, үйлдвэрийн барилга байгууламжид захиргааны байр, ажилчдын болон хоолны байр, агуулахын байр багтах бөгөөд эдгээр нь уурхайн баруун хойд талд байрлана.

Хүснэгт 6 Барилга, байгууламж, хийц бүтэц

№	Нэр	Хийц, бүрдэл	Тоо, ш
1	Сэлбэг, материалын агуулах	Контейнер	2
2	Харуул хамгаалалтын байр	Сэндвич	2
3	Засварын цех	Сэндвич	1
4	Оффис	Сэндвич	1
5	Амрах байр	Контейнер	3
6	Гал тогоо	Сэндвич	1
	Дүн		10

Зураг 9. Бутлах ангилах цехийн тоног төхөөрөмжийн холболтын схем

Цахилгаан хангамж

Уурхайн цахилгааны хэрэглээг БЗД-ийн Баруун алтан өлгийн гудамж дагуух 10кВ -ийн цахилгааны нэгдсэн шугамаас салаалан ТМ-250/10/0.4 маркийн 250 кВА-ийн чадалтай бууруулах трансформатораас хангана. Уурхайд бутлах хэсэг, хотхоны болон ил уурхайн гэрэлтүүлэг гэсэн цахилгаан хэрэглэгч байна.

Зураг 10. ТМ-250/10/0.4 маркийн трансформатор

УЛААНБААТАР ХОТЫН БАЯНЗҮРХ ДҮҮРГИЙН 21, 24-Р ХОРОО, СУХБААТАР ДҮҮРГИЙН 16-Р ХОРООНЫ НУТАГТ ОРШИХ ЦАГААН ДАВААНЫ ЗҮҮН ХОЙД ХЭСГИЙН БАРИЛГЫН ЧУЛУУНЫ ОРДЫГ ИЛ АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2026 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

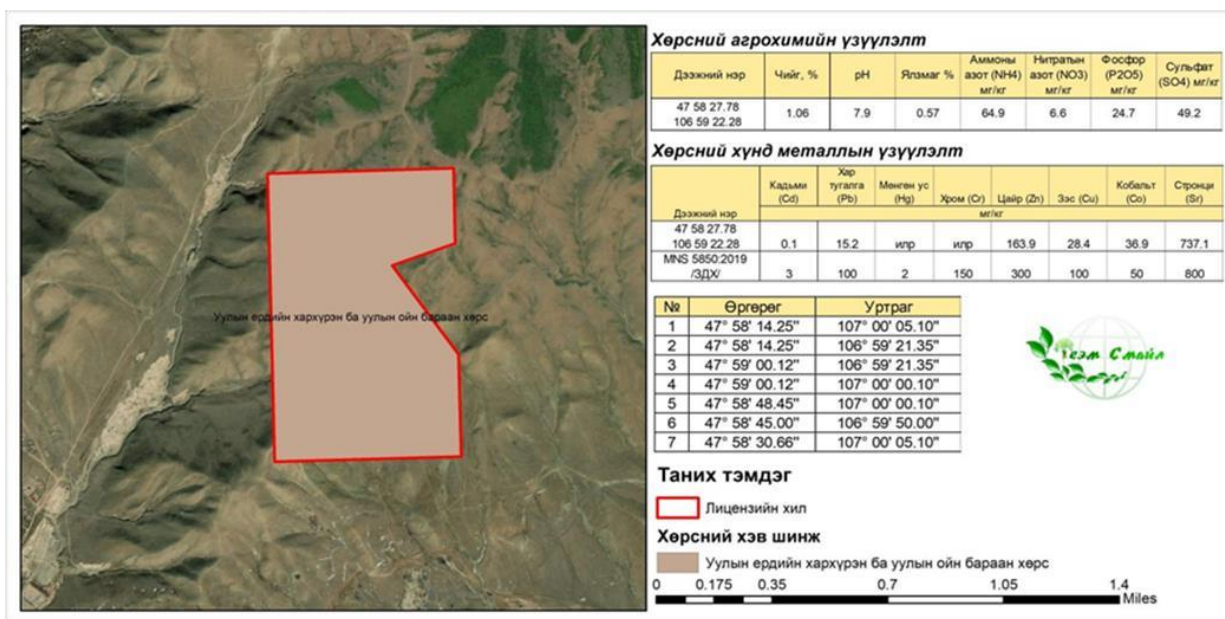
2. ТӨСЛИЙН ТАЛБАЙ ТҮҮНИЙ ОРЧМЫН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ТӨЛӨВ БАЙДЛЫН ТОВЧ ТОДОРХОЙЛОЛТ

Физик газарзүйн нөхцөл

Төслийн талбайн газрын гадарга нь далайн түвшнээс дээш 1340-1690 метрт өргөгдсөн. Газрын гадаргын хамгийн тохиромжтой өндөр бол газар тариалангийн үйлдвэрлэлд д.т.д. 900-1200 м-ийн өндөр байна. Ордын дүүрэг нь Төв Монголын хагарлын дагуух нутаг дэвсгэрийн Хэнтийн уулархаг мужийн баруун өмнөт хэсэгт харьяалагдана. Энэ дүүргийн дунд зэргийн өндөрлөгтэй бэсрэг уулс нь идэгдэл хэрчигдэлд нилээд орсон эгц хажуу шовх оройтой, хадан гарш, гуу жалга ихтэй. Талбайн хойд, баруун хойд хэсгээр жижиг толгодлог болон хөндий бүхий нам уулсын гадаргуу зонхилох бөгөөд тэдгээр нь ерөнхийдөө зүүн, зүүн хойш чиглэлд сунаж тогтсон байдаг. Гадаргуугийн байршил илэрцийн хувьд сайн зэргийн төлөв байдалтай.

Хөрсөн бүрхэвч

Хөрс газарзүйн мужлалтаар Улаанбаатар хотын хөрс уур амьсгалын Хангайн их мужийн Хэнтийн өмнө тойрогт багтах бөгөөд Туул голын өргөн хөндий, Хэнтийн нурууны салбар уулын энгэр хажуугаар ихэвчлэн хар хүрэн хөрс зонхилно.

Зураг 11. Хөрсөн бүрхэвч

Хөрсний өнөөгийн төлөв байдал

Төсөл хэрэгжих талбайн хөрсөн бүрхэвч одоогийн байдлаар техникийн элэгдэл эвдрэлд ороогүй, сайр чулуурхаг буюу чулууллаг бүтэцтэй уулын хар хүрэн хөрс тархсан ба механик бүрэлдэхүүний хувьд элсэрхэг, хөрсний үржил шим сайтай хөрс байна.

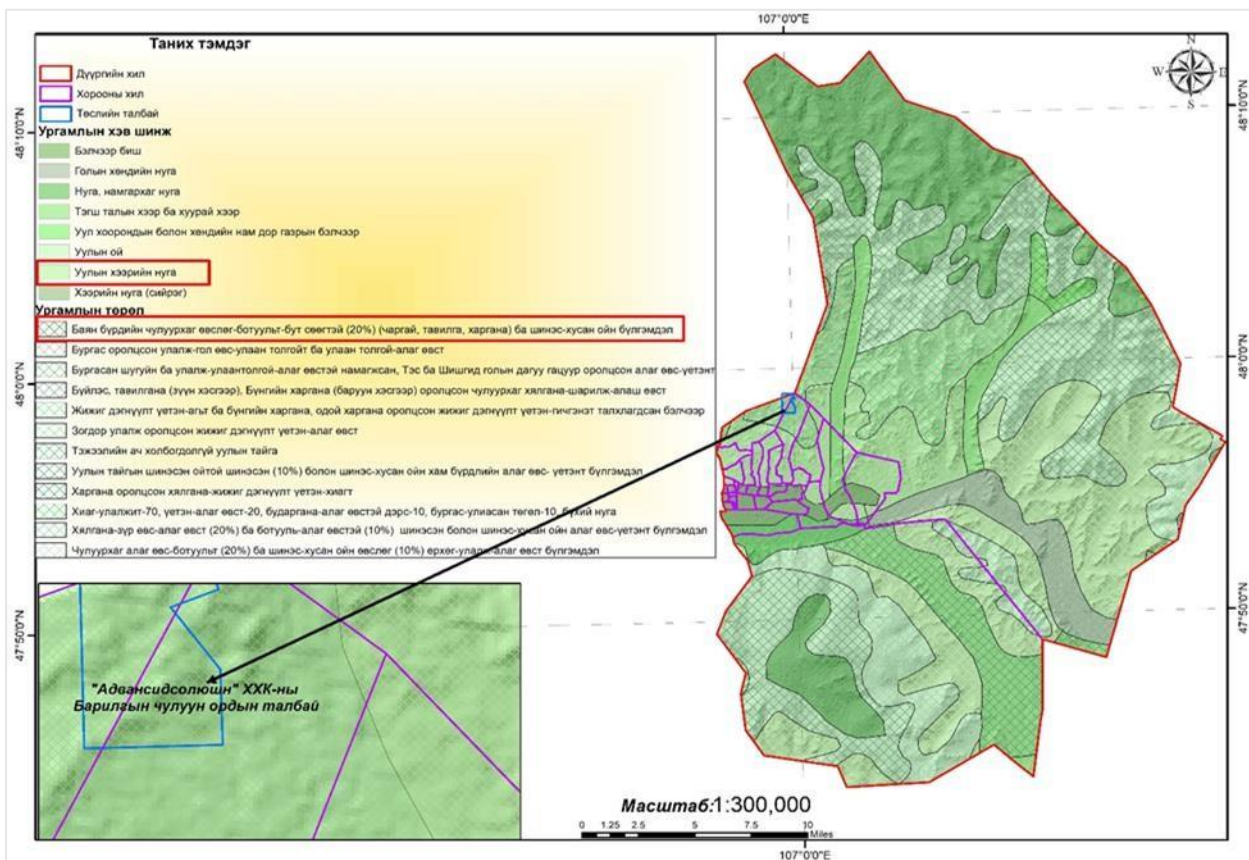
УЛААНБААТАР ХОТЫН БАЯНЗҮРХ ДҮҮРГИЙН 21, 24-Р ХОРОО, СУХБААТАР ДҮҮРГИЙН 16-Р ХОРООНЫ НУТАГТ ОРШИХ ЦАГААН ДАВААНЫ ЗҮҮН ХОЙД ХЭСГИЙН БАРИЛГЫН ЧУЛУУНЫ ОРДЫГ ИЛ АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2026 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Ургамлан нөмрөг

Улаанбаатар хот нь Хэнтийн уулын тайгын тойрог, Монгол дагуурын уулын ойт хээрийн тойрог гэсэн 2 тойргийн уулзвар нутагт хамаарна. Хотгор гүдгэрийн мужлалаах Улаанбаатар хотыг тойрон хүрээлэх Хэнтийн нурууны баруун захын салбар дундах, нам уулс тэдгээрийг тусгаарлах орших голуудын хөндийгөөс бүрдэнэ. Эдгээр уулс нь Сибирийн геоморфологийн их мужийн Хэнтийн мужид багтах хавтгайдуу оройтой, эрс хажуу бүхий дундаж уулсын системд хамаардаг.

Судалгаа явуулсан нутаг буюу төслийн талбай орчим нам уулсын хээрийн бэлчээр тэгш хөндий хэсэг буюу тусгай зөвшөөрөлтэй талбайн урд, зүүн урд талаараа сайр чулуурхаг цайвар хүрэн, хүрэн хөрстэй газраар тохиолдоно. Ургамлан нөмрөгийн тусгаг бүрхэц 59%, зүйлийн бүрэлдэхүүн харьцангуй сайн, 1м² талбайд 18-24 зүйл ургамал тархаж, ойролцоогоор бц/га ургацтай. Ургамлын дундаж өндөр 20-50см. Энд одоогоор малын нөлөө байхгүй хүний үйл ажиллагааны нөлөөтэй байна.

Төслийн талбайд Хялгана-алаг өвст бүлгэмдэл (*Stipa krylovii*, *Elymus chinensis*, *Bromus inermis*, *Stipa sibirica*, *Koeleria macrantha*, *Medicago falcate*, *Taraxacum officinale*, *Agropyron cristatum* *Artemisia macrocephala*, *Carex duriuscula*, *Potentilla bifurca* зэрэг ургамлууд ургана.

Зураг 12. Ургамалжилтын ангилалын зураг

**УЛААНБААТАР ХОТЫН БАЯНЗҮРХ ДҮҮРГИЙН 21, 24-Р ХОРОО, СҮХБААТАР ДҮҮРГИЙН 16-Р
ХОРООНЫ НУТАГТ ОРШИХ ЦАГААН ДАВААНЫ ЗҮҮН ХОЙД ХЭСГИЙН БАРИЛГЫН ЧУЛУУНЫ
ОРДЫГ ИЛ АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2026 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨ**

Уур амьсгал

Уур амьсгалын хувьд судалгааны талбай нь эх газрын эрс тэс уур амьсгалтай, хамгийн хүйтэн нь 1-р сард -38°C , дулаан нь 7-р сард $+33^{\circ}\text{C}$ хүрнэ. Жилд унах тундасны дундаж хэмжээ 230-350 мм-ээс хэтрэхгүй, түүний 70-85% нь зуны улиралд бороо хэлбэрээр унах ба 30-15% нь өвөл, хаврын улиралд цас хур тундас хэлбэрээр унадаг. Салхины хурд өвөлдөө 5-9 м/сек, зун 3-4 м/сек, хавартаа хааяа 10-15 м/сек хүртэл салхилдаг. Цасан бүрхүүлийн зузаан 10-30 см орчим байдаг. Өвөлдөө хөрсний хөлдөлт гүндээ дунджаар 2.0-3.0 м-т хүрдэг.

Гадаргын ус

Сүхбаатар дүүргийн 16-р хороо болон Баянзүрх дүүргийн 21, 24-р хорооны нутагт дэвсгэрээр байнгын урсгалтай Дэнж гол, Туул гол, Улиастай гол, Хөлийн голууд байгаа ба усан сүлжээний хувьд харьцангуй сайн хөгжсөн бүс нутагт багтана. Төслийн талбайд хамгийн ойр орших гадаргын ус нь зүүн зүгт 2 км орчим зайд урсдаг Улиастайн гол юм.

Улиастай гол нь Улиастайн амны баруун зүүн салаа, Бурхант хошуу, Баянгол, Шарын ам, Химит, Баянбулаг, Богины ам, Бардаагийн амны нийт 22818.1 га газарт хамрагдах юм. Улиастай гол нь хойноос урагшаа намссан байрлалтай, уулархаг газрын гадарга ихтэй.

3. ТӨСЛИЙН ГОЛ БОЛОН БОЛЗОШГҮЙ СӨРӨГ НӨЛӨӨЛӨЛ

Агаарын орчинд үзүүлэх сөрөг нөлөөлөл: Агаарын чанарт нөлөөлөл үүсгэх эх үүсвэрүүд:

Ордыг ашиглах явцад агаарын чанарт нөлөөлөл үүсгэх эх үүсвэрүүд нь:

- Хөрс хуулах, хүдэр олборлох үед тоос, шороо ихээр үүсгэнэ.
- Уурхайн малталтууд болон овоолгын дээд талбайгаас салхинд хийсэх тоос, шороо
- Уурхайн машин техникүүдийн түлшний шаталтаас ялгарах утаа, тортог, хорт хийнүүд
- Ажилчдын суурингаас гарах хатуу шингэн хог хаягдлын бохирдол
- Өрөмдлөг, тэсэлгээний ажил хийх үед гарах тоос, шороо

Хөрс хуулах, түрэх, тээвэрлэх, элс угаах зэрэг бүхий л ажиллагаа тасралтгүй явагдах тул бульдозер, экскаватор, автомашин, бусад төхөөрөмжийн дуу чимээ болон хорт хий утаа гарах, тоос шороо дэгдэх зэргээр агаар орчныг бохирдуулж, хүний эрүүл мэнд, хүрээлэн буй орчинд сөргөөр нөлөөлнө. Үүнээс гадна барилга угсралтын үйл ажиллагаа болон тээврийн хөдөлгөөнтэй холбоотойгоор агаарын бохирдол үүсч болзошгүй.

Хөрсөн бүрхэвчинд үзүүлэх сөрөг нөлөөлөл: Уурхайн олборлолтын болон бусад төрлийн үйл ажиллагаанаас хөрсөн бүрхэвчид үзүүлэх нөлөөллийн эх үүсвэр нь:

- Олборлолтын үйл ажиллагаанаас
- Хөрсний овоолгод хөрс дарагдах
- Дотоод тээвэрлэлтийн зам нь шугаман элэгдлийн эх үүсвэр болно. Мөн энэхүү элэгдэл нь агаар дахь тоосонцрын эх үүсвэр болж, тоосонцор нь буцаад хөрсөн бүрхэвчийн шинж чанарт сөрөг нөлөөлөл үзүүлнэ.

Газрын гадарга болон хэвлийд үзүүлэх нөлөөлөл: Төслийн зүгээс газрын гадарга болон хэвлийд үзүүлэх гол нөлөөлөл нь барилга угсралтын ажил болон төслийн үйл ажиллагаатай холбоотой уурхайн карьер, овоолго болон тээврийн хөдөлгөөн зэрэг эх үүсвэрүүдээс үүснэ.

Гадаргын болон гүний усанд үзүүлэх сөрөг нөлөөлөл: Гадаргын болон газрын доорх усанд нөлөөлөл үүсгэх эх үүсвэрүүд:

Төслийн үйл ажиллагааны явцад дараах эх үүсвэрүүдээс гадаргын болон газар доорх усны нөөц, чанарт нөлөөлөл бий болж болзошгүй. Үүнд:

- Хөрс хуулалт болон барилга угсралтын явцад тоосжилт дарахад цэвэр усны нөөц хомсдох
- Уулын малталтын үед хөрсний болон гүний усыг зайлуулж усны нөөц хомсдох

**УЛААНБААТАР ХОТЫН БАЯНЗҮРХ ДҮҮРГИЙН 21, 24-Р ХОРОО, СҮХБААТАР ДҮҮРГИЙН 16-Р
ХОРООНЫ НУТАГТ ОРШИХ ЦАГААН ДАВААНЫ ЗҮҮН ХОЙД ХЭСГИЙН БАРИЛГЫН ЧУЛУУНЫ
ОРДЫГ ИЛ АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2026 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨ**

- Барилга угсралтын ажлын явцад барилгын материал хур тунадас болон үерийн усаар угаагдан барилгын материалд агуулагдах бодисууд хөрсөнд нэвчих, улмаар хөрсний бага гүний усыг бохирдуулах
- Уулын ажлын болон ахуйн бохир ус хадгалах савыг соруулах үед асгарч газрын хэвлий болон хөрсийг бохирдуулахаас үүдэн хөрсний усыг бохирдуулах
- Уулын ажлын болон ахуйн бохир ус хадгалах сав хүчтэй аадар бороо болон үерийн усаар дүүрч хальхаас үүдэн хөрсөнд нэвчиж хөрсний ус болон бага гүний усыг борхирдуулах
- Техник, тоног төхөөрөмжийн шатах тослох материал алдагдаж хөрсийг бохирдуулхаас үүдэн хөрсний усыг бохирдуулах
- Уурхайн байгууламж, хоосон овоолго, хаягдлын сан, техник хэрэгслийн байршуулалт зэргээр газрын гадаргыг өөрчилж улмаар байгалийн хур тунадас унаж урсац бүрдэх, хөрсний чийг, газрын доорх усыг сэлбэх нөхцөлийг доройтуулах магадлалтай.

Төслийн болзошгүй сөрөг нөлөөлөл, үргэлжлэх хугацаа, эрчим: Уг төслийг хэрэгжүүлснээр байгаль орчны төлөв байил үзүүлж болзошгүй нөлөөллийг тогтоохдоо байгаль орчны суурь нөхцөл, судалгаа хийсэн мэргэжлийн судлаачдын дүгнэлтүүдийг үндэслэн тогтоов. Байгаль орчны төлөв байил гарч болзошгүй нөлөөлөл, болзошгүй ослын үнэлгээг магадлан жагсаах аргаар тодорхойлов.

Магадлан жагсаах /checklist/ аргаар тооцсон нөлөөллийн үнэлгээ: Үнэлгээ хийгдэж буй төслийн үйл ажиллагаа байгаль орчны төлөв байдал, нийгэм эдийн засагт нөлөөлөх нөлөөллийн хэлбэр, үргэлжлэх хугацаа, эрчмийг тодруулахын тулд магадлан жагсаах (checklist) аргыг ашиглав. Энэ арга нь нөлөөллийг байна (х), байхгүй (хоосон) гэсэн хэлбэрээр тодорхойлж шууд, шууд бус шинжтэй, удаан, богино хугацаагаар буцалтгүй болон буцаж нөлөөлөх, хүчтэй, дунд болон бага зэрэг эрчимтэй байх зэрэг үзүүлэлтүүдээр авч үзсэн болно.

УЛААНБААТАР ХОТЫН БАЯНЗҮРХ ДҮҮРГИЙН 21, 24-Р ХОРОО, СУХБААТАР ДҮҮРГИЙН 16-Р ХОРООНЫ НУТАГТ ОРШИХ ЦАГААН ДАВААНЫ ЗҮҮН ХОЙД ХЭСГИЙН БАРИЛГЫН ЧУЛУУНЫ ОРДЫГ ИЛ АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2026 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

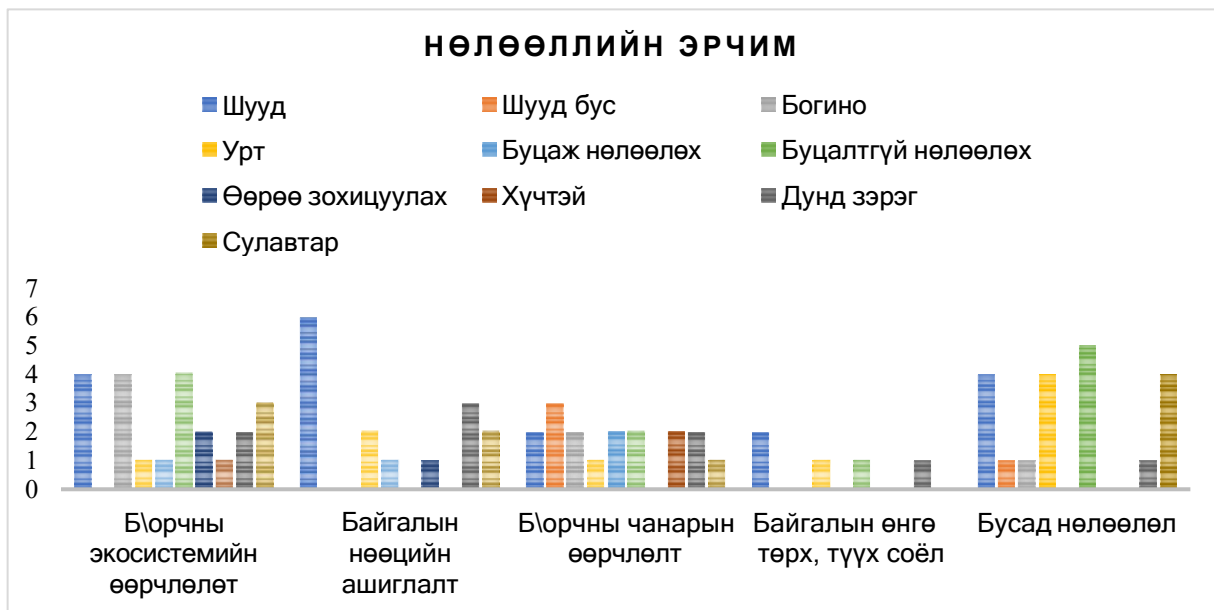
Хүснэгт 7. Болзошгүй сөрөг нөлөөлөл, үргэлжлэх хугацаа, эрчим

№	Байгаль орчны үзүүлэлт	Нөлөөлөл			Хугацаа		Давтамж		Эрчим		
		Шууд	Шууд бус	Өөрөө	Богино хугацааны	Удаан хугацааны	Буцаж нөлөөлөх	Буцалтгүй нөлөөлөх	Бага зэрэг	Дунд зэрэг	Хүчтэй
Байгалийн экосистемийн өөрчлөлт											
1	Газрын доорх урсацын өөрчлөлт										
2	Гадаргын усны чанарын өөрчлөлт		x			x	x			x	
3	Ургамлан бүлгэмдлийн бүтцийн өөрчлөлт	x				x		x			x
4	Хөрсний элэгдэл, эвдрэл	x				x		x			x
5	Геологийн тогтоцын өөрчлөлт	x				x		x		x	
6	Зэрлэг амьтдын орон зайн өөрчлөлт	x				x		x		x	
7	Уур амьсгалын өөрчлөлт		x			x		x	x		
Байгалийн нөөцийн ашиглалт											
8	Газрын доорх нөөц баялаг	x				x		x		x	
9	Бэлчээрийн байдал	x				x		x		x	
10	Эрдэс түүхий эдийн нөөц	x				x		x		x	
Байгаль орчны чанарын өөрчлөлт											
11	Агаарын бохирдол	x			x		x			x	
12	Ундны усны нөөц хомсдох		x			x		x	x		
13	Хөрсний бохирдол		x			x	x			x	
14	Дуу чимээ, шуугианы нөлөөлөл	x			x			x		x	
Нийгэмд үзүүлэх нөлөөлөл											
15	Дэд бүтцийн хөгжилд нөлөөлөх	x				x		x	x		
16	Хүн амын орлого өөрчлөгдөн нэмэгдэх		x			x		x	x		
17	Хүн амын тоо өөрчлөгдөх		x			x		x	x		
Байгалийн цогцолборт газар, түүх соёлын дурсгалт зүйл, археологи, палентлогийн олдвор											
18	Байгалийн өнгө төрх өөрчлөгдөх	x				x		x			x
19	Ландшафтын хэлбэр, өнгө өөрчлөгдөх	x				x		x		x	
20	Тусгай хамгаалалттай ба цогцолборт газарт нөлөөлөх										
21	Түүх сёлын дурсгалт зүйлд нөлөөлөх										
22	Археологи, палентлогийн олдворт нөлөөлөх										
Эдийн засаг, байгаль орчин											

УЛААНБААТАР ХОТЫН БАЯНЗҮРХ ДҮҮРГИЙН 21, 24-Р ХОРОО, СҮХБААТАР ДҮҮРГИЙН 16-Р ХОРООНЫ НУТАГТ ОРШИХ ЦАГААН ДАВААНЫ ЗҮҮН ХОЙД ХЭСГИЙН БАРИЛГЫН ЧУЛУУНЫ ОРДЫГ ИЛ АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2026 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

23	Орон нутгийн орлого нэмэгдэх		x			x		x		x	
24	Ажлын байр нэмэгдэх	x				x		x		x	
25	Ядуурлыг бууруулахад дэмжлэг болох		x		x			x	x		
Бусад нөлөөлөл											
26	Шороон зам, уурхайн машин механизмын хөдөлгөөн, тээвэрлэлтээс хөрс эвдрэх	x				x	x				x
27	Ахуйн бохир ус, нефтийн бүтээгдэхүүн хөрсөнд нэвчиж, хөрс ба усыг бохирдуулах	x				x	x			x	
28	Ахуйн хаягдал, хогийн цэгийн ариутгал муугаас эвгүй үнэр гарах, шавьж үржих	x			x		x			x	
29	Хүчтэй салхи, уруйн үер	x			x		x			x	
Дүн		18	8		5	20	7	18	5	15	6

Дээрх хүснэгтээс харахад тус төслийн үйл ажиллагааны явцаас байгаль орчинд нөлөөлөх нөлөөлөл өөр хоорондоо харилцан уялдаа холбоотой нэг нь нөгөөдөө шууд буюу дам байдлаар нөлөөлөх нь харагдаж байна.

4. 2026 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө нь төсөл хэрэгжих нутаг дэвсгэрийн байгаль орчныг хамгаалах, зүй зохистой ашиглах, нөхөн сэргээх, нөлөөллийн нарийвчилсан үнэлгээгээр тогтоосон сөрөг нөлөөллийг бууруулах, арилгах, урьдчилан сэргийлэх, төсөл хэрэгжих орчинд бий болж болзошгүй сөрөг үр дагаврыг хянах, илрүүлэх үндсэн зорилго бүхий эрхзүйн баримт бичиг юм.

Энэхүү төлөвлөгөөг боловсруулахдаа байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын нарийвчилсан үнэлгээний тайланд тусгасан байгаль орчныг хамгаалах төлөвлөгөө болон орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийг үндэслэн байгаль орчныг хамгаалах талаар авах удирдлага зохион байгуулалтын болон сөрөг нөлөөллийг бууруулах, арилгах арга хэмжээ, уг төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэхэд шаардагдах хугацаа, хөрөнгө зардлыг бодитойгоор тооцож тусгах зорилт тавилаа.

Мөн Монгол улсын “Байгаль орчныг хамгаалах тухай” болон “Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын үнэлгээний тухай” хуулиуд, Байгаль орчин аялал жуулчлалын сайдын тушаалаар батлагдсан 2019 оны А/168 тоот “Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө боловсруулах, хянан батлах, тайлагнах журам”, Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын ерөнхий үнэлгээний дүгнэлт, мөн нарийвчилсан үнэлгээний үр дүн зэргийг үндэслэл болголоо.

Байгаль орчинд бага сөрөг нөлөөтэй үйл ажиллагаа явуулахын тулд дараах үйл ажиллагааг хэрэгжүүлэх шаардлагатай.

- Байгаль орчны бохирдолоос сэргийлэх, байгалийн нөөц баялгийг зүй зохистой ашиглах зорилгоор байгаль орчинд учрах нөлөөллийг хамгийн бага байлгахад анхаарах
- Байгаль орчныг хамгаалах тухай хууль тогтоомж, бусад холбогдох хууль, дүрэм, журам, стандартуудыг мөрдлөг болгон ажиллах
- Уурхайн барилга байгууламж барих, олборлолт хийх үед нөлөөлөлд өртөх талбайг хамгийн бага байлгах
- Байгаль орчныг хамгаалах, ажилчдын аюулгүй байдлыг хангах үүднээс ажилчдад сургалт зохион байгуулах
- Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг батлуулж, төлөвлөгөөний дагуу мониторинг, хяналт-шинжилгээ хийлгэх

УЛААНБААТАР ХОТЫН БАЯНЗҮРХ ДҮҮРГИЙН 21, 24-Р ХОРОО, СҮХБААТАР ДҮҮРГИЙН 16-Р ХОРООНЫ НУТАГТ ОРШИХ ЦАГААН ДАВААНЫ ЗҮҮН ХОЙД ХЭСГИЙН БАРИЛГЫН ЧУЛУУНЫ ОРДЫГ ИЛ АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2026 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

- Компанийн ажилтнууд, нутгийн иргэд болон сонирхогч талуудад байгаль орчны асуудлыг нээлтгэй, шударга, ил тод байлгах

2026 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний ажилд 54,900,000 төг зарцуулахаар төлөвлөж тухайн ажлуудын хэмжээ, гарах үр дүн, хариуцах эзэн, баримталж ажиллах аргазүй, стандарт, холбогдох хууль тогтоомжийг тусгаж, зардлын задаргааг тусгав.

Хүснэгт 8. 2026 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний зардлын задаргаа

№	Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө	Нийт зардал /мян.төг/
1	Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арилгах арга хэмжээний төлөвлөгөө	23,500.0
2	Нөхөн сэргээлтийн арга хэмжээний төлөвлөгөө	-
3	Биологийн олон янз байдлыг дүйцүүлэн хамгаалах төлөвлөгөө	2500.0
4	Тэрбум мод	1000.0
5	Нүүлгэн шилжүүлэх, нөхөн олговор олгох арга хэмжээний төлөвлөгөө	1000.0
6	Түүх, соёлын өвийг хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөө	500.0
7	Осол, эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөө	4,450.0
8	Хог, хаягдлын менежментийн төлөвлөгөө	15,500.0
9	Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр	4000.0
10	Тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөө	2,450.0
11	Тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийг нөлөөллийн бүсийн оршин суугчдад тайлагнах төлөвлөгөө	-
2026 оны Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний нийт зардал		54,900.0

УЛААНБААТАР ХОТЫН БАЯНЗҮРХ ДҮҮРГИЙН 21, 24-Р ХОРОО, СҮХБААТАР ДҮҮРГИЙН 16-Р ХОРООНЫ НУТАГТ ОРШИХ ЦАГААН ДАВААНЫ ЗҮҮН ХОЙД ХЭСГИЙН БАРИЛГЫН ЧУЛУУНЫ ОРДЫГ ИЛ АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2026 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

5. СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙГ БУУРУУЛАХ, АРИЛГАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

“Адвансид солюшнс” ХХК-ийн Цагаан давааны зүүн хойд хэсгийн барилгын чулууны ордыг ил уурхайн аргаар ашиглах төслийн байгаль орчны нөлөөллийн нарийвчилсан үнэлгээний явцад тогтоогдсон төслийн гол болон болзошгүй сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээ, түүнээс урьдчилан сэргийлэх, үр дагаврыг арилгах арга хэмжээ, тэдгээрийг хэрэгжүүлэх хугацаа, зарцуулах төсөв, баримтлах эрх зүйн баримт бичиг зэргийг нэгтгэж доорх хүснэгтэд тусгалаа.

Хүснэгт 9. Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө

№	Гол ба болзошгүй сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх бууруулах, арилгах арга хэмжээ	Арга хэмжээний цар, хэмжээ	Жилийн зардал (сая.төг)	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах стандарт, аргачлал
АГААР ОРЧИН						
1	Тоосжилт болон бохирдуулагч хийн нөлөөгөөр орчны агаар бохирдох	Уурхайн олборлолтын үе шатанд тоосжилт ихээр үүсэх үед усалгаа хийх	Хуурайшилт ихтэй үеүдэд /дотоод тээвэрлэлтийн зам дагуу/	5.0	Хуурайшилттай үеүдэд 7 хоногт 2 удаа	
		Нефтийн бүтээгдэхүүн хадгалах технологийн горимыг чанд мөрдөж ажиллах, асгаралт болсон тохиолдолд саармагжуулах арга хэмжээг яаралтай авах, саармагжуулах хэрэгслийг талбайд бэлэн байлгах	Уурхайн ашиглалтын талбайд байнгын бэлэн байлгах	3.0	Үйл ажиллагааны турш	Агаарын тухай хууль, MNS 4585:2016 Агаарын чанар. Техникийн ерөнхий шаардлага Ажлын байрны агаарын эрүүл ахуйн шаардлага: MNS 4990:2010, MNS 0017-2-3-16:1998
2		Ордын дотоод тээврийн замыг тэмдэгжүүлэх /ордын нэвтрэлт, ордын карьераас тээвэрлэлтийн зам, карьераас овоолгын талбай хүртэлх зам тус бүр дээр/	Үйл ажиллагааны турш	4.5	Жилд 1 удаа	MNS 5002:2000 Хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагаа, эрүүл ахуй.

**УЛААНБААТАР ХОТЫН БАЯНЗҮРХ ДҮҮРГИЙН 21, 24-Р ХОРОО, СҮХБААТАР ДҮҮРГИЙН 16-Р ХОРООНЫ НУТАГТ ОРШИХ ЦАГААН ДАВААНЫ
ЗҮҮН ХОЙД ХЭСГИЙН БАРИЛГЫН ЧУЛУУНЫ ОРДЫГ ИЛ АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2026 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨ**

№	Гол ба болзошгүй сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх бууруулах, арилгах арга хэмжээ	Арга хэмжээний цар, хэмжээ	Жилийн зардал (сая.төг)	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах стандарт, аргачлал
3		Машин механизмын засвар үйлчилгээг зориулалтын талбайд хийж гүйцэтгэх	Төсөлд ашиглагдаж буй техник хэрэгслүүд	ҮАЗ-д тусгасан	2026 онд	Шуугианы норм, аюулгүй ажиллагааны ерөнхий шаардлага MNS ISO 226:2003 Дуу чимээ-хэвийн норм, түвшний хэмжээ
4		Уурхайгаас дотоод гадаад тээврийн гол замын сүлжээ, маршрутыг тогтоох	Гадаад, дотоод тээврийн зам	ҮАЗ-д тусгасан	Үйл ажиллагааны турш	
5		Ашиглагдаж буй машин техникээс ялгарах хорт утааг стандартын түвшинд байлгах, агаар бохирдуулсны төлбөрийг төлөх, техникийн үзлэг, засвар үйлчилгээг тогтмол хийж байх	Төсөлд ашиглагдаж буй техник хэрэгслүүд	ҮАЗ-д тусгасан	Үйл ажиллагааны туршид	
Дүн				12.5		
ГАЗРЫН ГАДАРГА, ХӨРСӨН БҮРХЭВЧ, УРГАМЛАН НӨМРӨГ						
6	Газрын гадарга эвдэрч, Хөрсний үржил шим алдагдах, бохирдох, эвдрэх, доройтох	Хөрс шатах тослох материалаар бохирдохоос сэргийлж автомашины засварын талбайг хатуу хучилттай болгох, аюулгүй ажиллагааг баримтлан ажиллах	Уурхайн засварын талбай	7.0	Тогтмол	Хөрс хамгаалах Цөлжилтөөс сэргийлэх тухай хууль Газрын тухай хуулийн 50.1.1 MNS5914:2008, “Газар шорооны ажлын үеийн үржил шимт хөрс хуулалт, хадгалалт” MNS5918:2008, “Эвдэрсэн газрыг ургамалжуулах техникийн
7		Хог хаягдлаар дамжин хөрсний бохирдол үүсгэхгүйн тул хог хаягдлын эцсийн цэгт хүргэх	Ахуйн хог хаягдлын цэг	Хог хаягдлын МТ-д тусгасан	2026	

**УЛААНБААТАР ХОТЫН БАЯНЗҮРХ ДҮҮРГИЙН 21, 24-Р ХОРОО, СҮХБААТАР ДҮҮРГИЙН 16-Р ХОРООНЫ НУТАГТ ОРШИХ ЦАГААН ДАВААНЫ
ЗҮҮН ХОЙД ХЭСГИЙН БАРИЛГЫН ЧУЛУУНЫ ОРДЫГ ИЛ АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2026 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨ**

№	Гол ба болзошгүй сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх бууруулах, арилгах арга хэмжээ	Арга хэмжээний цар, хэмжээ	Жилийн зардал (сая.төг)	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах стандарт, аргачлал
8		Асгаралтын иж бүрдэлийг төслийн талбайд бэлэн байлгах	Үйл ажиллагааны турш дотоод хяналт хийх	ҮАЗ-д тусгасан	Үйл ажиллагааны туршид	шаардлага” MNS4919:2000, “Эвдэрсэн газарт хучилт хийх хөрс. Техникийн шаардлага” “Уул уурхайн үйл ажиллагааны улмаас эвдрэлд орсон газарт техникийн болон биологийн нөхөн сэргээлт хийх аргачлал
9		Хөрсний бохирдол үүсэхээс сэргийлэх болон олон салаа зам гаргахгүй байх талаар жолооч операторуудад сургалт явуулах	Уурхайн дотоод, гадаад тээврийн зам	ОЭМТ-д тусгасан	Үйл ажиллагааны туршид	
10		Хөрсний овоолго болон шимт хөрсний овоолгыг төлөвлөгөөний дагуу цэгцтэй хураах	Үйл ажиллагааны турш	ҮАЗ-д тусгасан	Үйл ажиллагааны туршид	
11	Ургамлан нөмрөг талхлагдахаас сэргийлэх	Ахуйн гаралтай шингэн хаягдлыг зориулалтын талбайд түр хадгалж био бэлдмэлээр тогтмол ариутгах, цаашид байгаль орчинд халгүй зайлуулах арга хэмжээг сонгон хэрэгжүүлэх	Уурхайн хог хаягдлын хүрээнд	Хог хаягдлын МТ-д тусгасан	Улиралд 1 удаа	
Дүн				7.0		
ГАЗРЫН ДООРХ УС						
12	Унд ахуйн болон үйлдвэрлэлийн зориулалтаар	Унд ахуй хангаж буй гүний худагт хяналт шинжилгээг явуулах	Уурхайн усан хангамж хангаж буй гүний худаг	Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрт тусгасан	Жилд 1 удаа	Усны тухай хууль: Зүйл 24-1.1, 1.2; Зүйл 30; Зүйл 31-1, 2, 3, 4, 5, 6, 8; Зүйл 33-1, 2, 3; Зүйл 34-1, 2; Усан орчны чанарын үзүүлэлт. Ерөнхий

**УЛААНБААТАР ХОТЫН БАЯНЗҮРХ ДҮҮРГИЙН 21, 24-Р ХОРОО, СҮХБААТАР ДҮҮРГИЙН 16-Р ХОРООНЫ НУТАГТ ОРШИХ ЦАГААН ДАВААНЫ
ЗҮҮН ХОЙД ХЭСГИЙН БАРИЛГЫН ЧУЛУУНЫ ОРДЫГ ИЛ АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2026 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨ**

№	Гол ба болзошгүй сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх бууруулах, арилгах арга хэмжээ	Арга хэмжээний цар, хэмжээ	Жилийн зардал (сая.төг)	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах стандарт, аргачлал
13	усыг хэмжээгээр ашигласнаар усны нөөцөд сөргөөр нөлөөлөх	Ус ашиглах гэрээг холбогдох байгууллагуудтай байгуулах	Усны хэрэглээгээр	ҮАЗ-д тусгасан	2026 онд	шаардлага” МNS4596:1998. БОНБНУ, Компанийн дотоод журам,
14	Газрын доорх ус	Унд ахуйн хэрэглээнд ашиглах усыг арвилан хэмнэх талаар ажилчдад сургалт зохион байгуулах	Үйл ажиллагааны турш	ҮАЗ-д тусгасан	Үйл ажиллагааны турш	
15	ус	Бусад шаардлагагүй тохиолдолд гадаргын хэлбэр, төрх байдлыг өөрчлөхгүй байх		ҮАЗ-д тусгасан	Үйл ажиллагааны турш	
Дүн				-		
АМЬТНЫ АЙМАГ						
16	Мал амьтан	Дуу чимээг хамгийн бага түвшинд байлгаж ажиллах	Уурхайн хог хаягдлын хүрээнд	Хог хаягдлын МТ-д тусгасан	2026 онд	Амьтны тухай хууль
ДУУ ЧИМЭЭ						
17	Нутгийн иргэдийн амгалан тайван байдлыг алдагдуулах	Олборлолтын ажлыг оройн 22:00 цагаас хойш гүйцэтгэхгүй байх	Үйл ажиллагааны турш	ҮАЗ-д тусгасан	Үйл ажиллагааны турш	МNS ISO 556:5003 дуу чимээ – хэвийн норм- түвшний хэмжээ

УЛААНБААТАР ХОТЫН БАЯНЗҮРХ ДҮҮРГИЙН 21, 24-Р ХОРОО, СҮХБААТАР ДҮҮРГИЙН 16-Р ХОРООНЫ НУТАГТ ОРШИХ ЦАГААН ДАВААНЫ ЗҮҮН ХОЙД ХЭСГИЙН БАРИЛГЫН ЧУЛУУНЫ ОРДЫГ ИЛ АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2026 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

№	Гол ба болзошгүй сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх бууруулах, арилгах арга хэмжээ	Арга хэмжээний цар, хэмжээ	Жилийн зардал (сая.төг)	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах стандарт, аргачлал
		Дүн		-		
		НИЙТ		4.0 сая.төг		

6. НӨХӨН СЭРГЭЭЛТИЙН АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Цагаан давааны зүүн хойд хэсгийн барилгын чулууны ордын нөхөн сэргээлтийг “Уул уурхайн үйлдвэрлэлийн үйл ажиллагаагаар эвдэрсэн газрын нөхөн сэргээлт, Техникийн ерөнхий шаардлага MNS 5917:2008” стандартад нийцүүлэн БОНХАЖ-ын сайдын 2015 оны 03 дугаар сарын 30-ны өдрийн А-138 дугаар тушаалаар батлагдсан “Уул уурхайн үйл ажиллагааны улмаас эвдрэлд орсон газарт техникийн болон биологийн нөхөн сэргээлт хийх аргачлал”-ын дагуу гүйцэтгэх ба нөхөн сэргээлтэнд шаардагдах зардлыг Байгаль орчин, уур амьсгал өөрчлөлтийн яамны сайд, Эрдэс баялаг, эрчим хүчний яамны сайдын хамтарсан 2010 оны 05 сарын 17-ны өдрийн А-132/112 дугаар тушаалаар батлагдсан аргачлалын дагуу тооцоолно.

Монгол Улсын Ашигт малтмалын тухай хууль болон Байгаль орчныг хамгаалах тухай хууль, мөн БОАЖ-ын сайдын баталсан журмуудад зааснаар: Ашигт малтмалын ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл эзэмшигч нь тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөнд тусгагдсан нөхөн сэргээлтийн зардлын 50%-ийг байгаль орчныг нөхөн сэргээх баталгаа (бондыг) төрийн сан дахь тусгай дансанд байршуулна.

Төслийн үйл ажиллагаа өмнөх жилд явагдаагүй бөгөөд 1 дэх жил болох 2026 онд уул техникийн нөхцлөөр техникийн болон биологийн нөхөн сэргээлт хийгдэх боломжгүй тул 2 дох жилээс хийгдэнэ.

**УЛААНБААТАР ХОТЫН БАЯНЗҮРХ ДҮҮРГИЙН 21, 24-Р ХОРОО, СҮХБААТАР ДҮҮРГИЙН 16-Р ХОРООНЫ НУТАГТ ОРШИХ ЦАГААН ДАВААНЫ
ЗҮҮН ХОЙД ХЭСГИЙН БАРИЛГЫН ЧУЛУУНЫ ОРДЫГ ИЛ АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2026 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨ**

7. БИОЛОГИЙН ОЛОН ЯНЗЫН БАЙДЛЫГ ДҮЙЦҮҮЛЭН ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Хүснэгт 10. Дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээ

№	Хамгаалах арга хэмжээ	Арга хэмжээний цар, хэмжээ	Тоо хэмжээ	Нэгжийн зардал /сая.төг/	Нийт зардал /сая.төг/	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах эрхзүйн баримт бичиг, стандарт аргачлал
1	Нийслэлийн Байгаль орчны газраас санал авч дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээг хэрэгжүүлэх	Дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний хүрээнд	-	2.5	2.5	2026 онд	MNS 5914:2015, MNS 4597:2013
Нийт дүн, сая.төг				2.5			

8. ТЭРБУМ МОД

№	Хамгаалах арга хэмжээ	Арга хэмжээний цар, хэмжээ	Тоо хэмжээ	Нэгжийн зардал /сая.төг/	Нийт зардал /сая.төг/	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах эрхзүйн баримт бичиг, стандарт аргачлал
1	Нийслэлийн Байгаль орчны газраас өгсөн санлын дагуу Улаанбаатар хотын Сонгинохайрхан дүүргийн 21-р хорооны нутагт орших “Инчоны мөрөөдлийн төгөл”-д тарьна.	Тэрбум мод	-	100 тохирно	1.0	2026 онд	MNS 5914:2015, MNS 4597:2013
Нийт дүн, сая.төг				1.0			

**УЛААНБААТАР ХОТЫН БАЯНЗҮРХ ДҮҮРГИЙН 21, 24-Р ХОРОО, СҮХБААТАР ДҮҮРГИЙН 16-Р ХОРООНЫ НУТАГТ ОРШИХ ЦАГААН ДАВААНЫ
ЗҮҮН ХОЙД ХЭСГИЙН БАРИЛГЫН ЧУЛУУНЫ ОРДЫГ ИЛ АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2026 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨ**

9. НҮҮЛГЭН ШИЛЖҮҮЛЭХ, НӨХӨН ОЛГОВОР ОЛГОХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Төслийн хүрээнд нүүлгэн шилжүүлэх үйл ажиллагаа хийгдэхгүй тул 2026 оны БОМТ-д нүүлгэн шилжүүлэх, нөхөн олговор олгох арга хэмжээ тусгагдаагүй болно. Магадлал гарсан тохиолдолд 1000.000 төгрөг төсөвлөв.

10. ТҮҮХ, СОЁЛЫН ӨВИЙГ ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Тус төслийн талбайд одоогоор түүх, соёлын дурсгалт зүйл илрээгүй байна. Шаардлагатай тохиолддолд 500.000 төгрөг төсөвлөв. Тус төслийн үйл ажиллагааны явцад археологи, палеонтологийн олдвор, түүх соёлын дурсгалт зүйлс илэрвэл үйл ажиллагаагаа түр зогсоож энэ тухай сум, дүүргийн засаг дарга, цагдаагийн болон уг асуудлыг эрхэлсэн эрдэм шинжилгээний байгууллагад нэн даруй мэдэгдэх ба цаашид Монгол улсын “Соёлын өвийг хамгаалах тухай хууль” болон бусад холбогдох хууль тогтоомжыг мөрдөн ажиллах шаардлагатай.

**УЛААНБААТАР ХОТЫН БАЯНЗҮРХ ДҮҮРГИЙН 21, 24-Р ХОРОО, СҮХБААТАР ДҮҮРГИЙН 16-Р ХОРООНЫ НУТАГТ ОРШИХ ЦАГААН ДАВААНЫ
ЗҮҮН ХОЙД ХЭСГИЙН БАРИЛГЫН ЧУЛУУНЫ ОРДЫГ ИЛ АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2026 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨ**

БҮЛЭГ 9.ОСОЛ, ЭРСДЭЛИЙН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Хүснэгт 11. Осол, эрсдлийн менежментийн төлөвлөгөө

Болзошгүй аюул осол, сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх, хамгаалах арга хэмжээ	Нийт зардал, мян.төг	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж
Түлшний агуулах, засварын газар, ажилчдын байр, цахилгаан үүсгүүр бүхий газруудад гал түймэр гарах магадлалтай. Мөн хаврын хуурайшилт ихтэй өдрүүдэд тамхины цог зэргээс хээрийн түймэр гарч болзошгүй	Галын аюулаас урьдчилан сэргийлэх талаах дүрэм, журам боловсруулж мөрдлөг болгон ажиллах	Дотоод журам	2026 онд он
	Бүх ажилчдыг хөдөлмөр хамгаалал, аюулгүй мэргэжлийн сургалтад хамруулах	2,000.0	Жилд 1 удаа
	Галын сараа, гал унтраах багаж хэрэгслийг шаардлагатай газруудад байрлуулах	2,000.0	Жил бүр
	Оосл эрсдэлээс сэргийлэх талаар анхааруулга, санамжийн хуудас хийж, шаардлагатай газруудад нүдэнд харагдахуйц газруудад байрлуулах	Үйл ажиллагааны зардалд	Жил бүр уурхай эхлэх үед
Үйлдвэрлэлийн осол, аваар, ажилчид бэртэх, эрүүл мэнд хохирох, амь нас эрсдэх, уурхайн үйл ажиллагаа саатах, тоног төхөөрөмж эвдэрч гэмтэх	Ажилчдыг ээлжинд гарахын өмнө аюулгүй ажиллагааны зааварчилгаанд хамруулах	-	Өдөр бүр ээлжинд гарахын өмнө
	Осол аваар гарч хүний эрүүл мэнд хохирсон тохиолдолд яаралтай анхан шатны тусламж үзүүлэх, анхан шатны тусламжийн эмийн санг машины кабин, ажлын байрт байрлуулах	450.0	Жил бүрийн I улиралд байрлуулан сар бүр шалгаж байх
	Хөдөлмөр хамгааллын хувцас хэрэглэлээр бүрэн хангах	Үйл ажиллагааны зардалд	Жил бүр
Жолооч нарын санамсар болгоомжгүй үйлдлээс машин техникүүд мөргөлдөх, хүн амьтан дайрах, мөргөх зэргээр гэмтээж бэртээх гэх мэт осол аваар гарах	- Жолооч нарыг аюулгүй ажиллагааны сургалтанд хамруулах - Анхааруулга, замын тэмдэг тэмдэглэгээг шаардлагатай газруудад байрлуулах - Уурхайн талбай дотод таних тэмдэг тэмдэглэгээг байрлуулах	Сөрөг нөлөөллийг бууруулах зарил тусгасан	Жил бүр, жилд 1 удаа
Нийт зардал		4,450.0	

**УЛААНБААТАР ХОТЫН БАЯНЗҮРХ ДҮҮРГИЙН 21, 24-Р ХОРОО, СҮХБААТАР ДҮҮРГИЙН 16-Р ХОРООНЫ НУТАГТ ОРШИХ ЦАГААН ДАВААНЫ
ЗҮҮН ХОЙД ХЭСГИЙН БАРИЛГЫН ЧУЛУУНЫ ОРДЫГ ИЛ АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2026 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨ**

БҮЛЭГ 10. ХОГ ХАЯГДЛЫН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Хүснэгт 12. Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөө

Болзошгүй сөрөг нөлөөлөл	Нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээ	Арга хэмжээний цар хүрээ	Нийт зардал мян.₮	Хугацаа ба давтамж	Баримтлах эрх зүйн баримт бичиг
Хатуу хог хаягдлыг тогтмол зайлуулаагүйг ээс орчин бохирдох	Энгийн хог хаягдлын ангилан ялгадаг хогийн савыг тавих	Уурхайн хотхон	2,000.0	Төслийн эхэн үед	Хог хаягдлын тухай хууль болон холбогдох журам, заалтууд
	Ахуйн хаягдлыг ангилах, дахин ашиглах зүйлсийг цуглуулах цэг байгуулах, нэгдсэн цэгт тушаах арга хэмжээг авч байх	Хог хаягдлын төвлөрсөн цэг байгуулах	1,000.0	Төсөл хэрэгжих хугацаанд	Хог хаягдлын тухай хуулийн 14-р зүйл
	Хог хаягдлыг цуглуулах савыг битүүмж сайтай хийх	ШТС, Ажилчдын байр	8,000.0	Төсөл хэрэгжих хугацаанд	
	Хог хаягдал түр хадгалах талбайг нэвчилт явагдахааргүй тохижуулах	Зориулалтын хог хаягдлын цэг		Төсөл хэрэгжих хугацаанд	
	Ашигласан тос, маслог хийх зориулалтын сав, цэгтэй байх	Уурхайн ашиглалтын талбайд	4,000.0	Төсөл хэрэгжих хугацаанд	Хог хаягдлын тухай хууль болон холбогдох журам, заалтууд
	Ахуйн гаралтай шингэн хаягдлыг зориулалтын талбайд түр хадгалж био бэлдмэлээр тогтмол ариутгах, цаашид байгаль орчинд халгүй зайлуулах арга хэмжээг сонгон хэрэгжүүлэх	Уурхайн шингэн хаягдлын хүрээнд	500,0	Төсөл хэрэгжих хугацаанд	
			15,500.0		

**УЛААНБААТАР ХОТЫН БАЯНЗҮРХ ДҮҮРГИЙН 21, 24-Р ХОРОО, СҮХБААТАР ДҮҮРГИЙН 16-Р ХОРООНЫ НУТАГТ ОРШИХ ЦАГААН ДАВААНЫ
ЗҮҮН ХОЙД ХЭСГИЙН БАРИЛГЫН ЧУЛУУНЫ ОРДЫГ ИЛ АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2026 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨ**

БҮЛЭГ 11. ОРЧНЫ ХЯНАЛТ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ХӨТӨЛБӨР

Хүснэгт 13. Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр

№	Хяналт шинжилгээ хийх үзүүлэлтүүд	Байгаль орчны бүрэлдэхүүнд үзүүлэх нөлөөлөл	Хяналт шинжилгээ хийх байршил	Хугацаа ба давтамж	Давтамжийн тоо	Нэгжийн зардал (мян.төг)	Нийт зардал (мян.төг)	Баримтлах арга, аргачлал, стандарт, шаардлагууд
1. Хөрсний бохирдол								
1	Хөрсний химийн шинж чанар, механик бүрэлдэхүүн	Хөрс элэгдэл эвдрэлд орох, үржил шимээ алдах, гадаргын унаган хэлбэр өөрчлөгдөх	Төслийн талбайд 1-2 цэг сонгох	2026 он	Жилд 1 удаа	500,0	1000,0	Хөрс бохирдуулагч бодис, элементүүдийн зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ. (2008). Монгол улсын стандарт - MNS 5850:2008. Улаанбаатар.
2	Хүнд металлын агууламж	Түлш, тосолгооны материал болон химийн бодис, хог хаягдлаар хөрс бохирдох	Төслийн талбайд 1-2 цэг сонгох	2026 он	Жилд 1 удаа	150,0	500,0	Хөрсний агрохимийн үзүүлэлтүүдийг тодорхойлох арга. (1991). Монгол улсын стандарт - MNS 3310:1991. Улаанбаатар.
3	Хөрсний эрүүл ахуйн шинжилгээ хийлгэх	Төслийн ажилчдын кемпийн орчимд	Төслийн талбайд 1-2 цэг сонгох	2026 он	Жилд 1 удаа	500,0	1000,0	Хөрсний чанар. Хөрсөнд эрүүлзүйн нян судлалын шинжилгээ хийх арга. (2012) MNS 6341:2012. Улаанбаатар. 14Хөрс. Гэдэсний бүлгийн нян ,гэдэсний бүлгийн халуун даадаг нян болон байж болох E.Coli-г илрүүлэх арга. (2004) MNS 5367:2004. УлаанбаатарMNS 5850:2008 Хөрс бохирдуулагч бодис, элементүүдийн зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ
2. Усны хяналт шинжилгээ								

**УЛААНБААТАР ХОТЫН БАЯНЗҮРХ ДҮҮРГИЙН 21, 24-Р ХОРОО, СҮХБААТАР ДҮҮРГИЙН 16-Р ХОРООНЫ НУТАГТ ОРШИХ ЦАГААН ДАВААНЫ
ЗҮҮН ХОЙД ХЭСГИЙН БАРИЛГЫН ЧУЛУУНЫ ОРДЫГ ИЛ АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2026 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨ**

4	Усны чанар рН, ууссан нийт давс (жингийн аргаар), усны ерөнхий болон хүнд металлын шинжилгээ	Төслийн талбай орчим	Унд ахуйн усыг хангаж буй уснаас	2026 он	Жилд 1 удаа	500,0	500,0	MNS (ISO) 4867:1999 Усны чанар. Дээжийг боловсруулах, хадгалах зөвлөмж MNS 4586:1998 Усан орчны чанарын үзүүлэлт. Ерөнхий шаардлага MNS (ISO) 5667-14:2000 Гадаад орчны уснаас сорьц авах болон тээвэрлэх, гарын авлагын зөвлөмж MNS 13.060.50 Усны чанарын стандарт MNS 0900 : 2005 Ундны ус. Эрүүл ахуйн шаардлага, түүнд тавих хяналт
Агаарын чанар								
5	Агаарын шинжилгээ (хүхэрлэг хий, азотын давхар исэл, нийт тоос /TSP/) болон дуу чимээний хэмжилт	Төслийн талбай	Уурхайн зам талбай, олборлолтын ажил явагдаж буй талбай	2026 он	Жилд 1 удаа	1000,0	1000,0	Байгаль орчны мэргэжилтэн, ШУА Ботаникийн хүрээлэнтэй хамтарч ажиллах
Нийт зардал мян.төг						4000.0		

**УЛААНБААТАР ХОТЫН БАЯНЗҮРХ ДҮҮРГИЙН 21, 24-Р ХОРОО, СҮХБААТАР ДҮҮРГИЙН 16-Р ХОРООНЫ НУТАГТ ОРШИХ ЦАГААН ДАВААНЫ
ЗҮҮН ХОЙД ХЭСГИЙН БАРИЛГЫН ЧУЛУУНЫ ОРДЫГ ИЛ АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2026 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨ**

**БҮЛЭГ 12. ТУХАЙН ЖИЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ УДИРДЛАГА
ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТЫН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ**

Хүснэгт 14. БОМТ-ийн төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөө

№	Төлөвлөсөн арга хэмжээ	Арга хэмжээний цар хэмжээ	Нэгжийн өртөг мян.төг	Зардал мян.төг	Хугацаа
1	Байгаль орчны удирдлага зохион байгуулалтын арга хэлбэрийг үйл ажиллагаандаа хэрэгжүүлэх чиглэлээр үүрэг хариуцлагын дотоод журам тогтоож мөрдөх шинэчлэн засварлах	Ил уурхайн хүрээнд	Дотоод зохион байгуулалтаар		2026 он
2	Байгаль орчныг хамгаалах, осол аваар, гал түймэр, усны аюул мэтийн гэнэтийн ослоос урьдчилан сэргийлэх, осол гарсан тохиолдолд шуурхай хэрэгжүүлэх арга хэмжээг зохион байгуулах талаар жилд 1 удаа сургалт, зохион байгуулах	Ил уурхайн хүрээнд	Осол эрсдэлийн менежментийн зардалд тусгасан		2026 он
3	Байгаль хамгаалах талаар хийсэн ажлын жил бүрийн тайланг БОУАӨЯ-д хүргэн өгч байх	Аж ахуй нэгжийн хэмжээнд	Дотоод зохион байгуулалтаар		Жил бүрийн 12 сард
4	Хөдөлмөр хамгаалал, аюулгүй ажиллагаа, эрүүл ахуйн нөхцөл сайжруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө	Ил уурхайн хүрээнд	Дотоод төлөвлөлтөөр		2026 он
5	Газрын төлөв, байдал чанарын хянан баталгааны ажлыг мэргэжлийн байгууллагаар хийж гүйцэтгүүлэх	Ил уурхайн хүрээнд	Дотоод төлөвлөлтөөр		2026 он
6	ХАБЭА дүрмийн дагуу үзлэг, шалгалтыг тогтмолжуулж илэрсэн зөрчлийг тухай бүр арилгах ажлыг зохион байгуулах	Ил уурхайн хүрээнд	Дотоод төлөвлөлтөөр		Улирал бүр
7	Ажилчдыг шаардлагатай хувцас, тусгай хамгаалах, амны хаалт, малгай зэргээр хангах	Ил уурхайн хүрээнд	2,000.0	2,000.0	Жил бүр
8	Яаралтай анхны тусламжид шаардлагатай эм тариа, багаж хэрэгсэлд зарцуулах зардал	450.0	450.0		2026 он
Удирдлага, зохион байгуулалтын чиглэлээр авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээний нийт зардал				2,450.0 мян.төг	

**УЛААНБААТАР ХОТЫН БАЯНЗҮРХ ДҮҮРГИЙН 21, 24-Р ХОРОО, СҮХБААТАР ДҮҮРГИЙН 16-Р ХОРООНЫ НУТАГТ ОРШИХ ЦАГААН ДАВААНЫ
ЗҮҮН ХОЙД ХЭСГИЙН БАРИЛГЫН ЧУЛУУНЫ ОРДЫГ ИЛ АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2026 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨ**

**БҮЛЭГ 13. ТУХАЙН ЖИЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙГ НӨЛӨӨЛЛИЙН
БҮСИЙН ОРШИН СУУГЧДАД ТАЙЛАГНАХ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ**

Төсөл хэрэгжүүлэгч жил бүр Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний хэрэгжилтийн талаар байгаль орчны асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагад тайлан хүргүүлэх ба байгаль орчны хяналтын улсын байцаагч, орон нутгийн байцаагч, бүх шатны Засаг дарга, байгаль орчны төрийн бус байгууллагад тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний хэрэгжилтийн тайланг хагас жил тутамд хүргүүлнэ. Мөн төсөл хэрэгжиж буй нутаг дэвсгэрийн дүүргийн иргэдийн хуралд Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний хэрэгжилтийн талаар танилцуулгыг хагас жил тутамд хийж байх шаардлагатай болно.

Хүснэгт 15. БОМТ, түүний хэрэгжилтийг оролцогч, сонирхогч талуудад тайлагнах төлөвлөгөө

БОМТ, түүний хэрэгжилтийг тайлагнах, хэлэлцүүлэх оршин суугчид, оролцогч талууд	Тайлагнах, хэлэлцүүлэх хэлбэр	Мэдээний агуулга	Хугацааны тов	Тайлагнах зардал, төг	Зохион байгуулах албан тушаалтан	Зохион байгуулах газар
БОМТ-ний биелэлтийн үр дүнгийн тайланг БОУАӨЯ-д хүргүүлэх	БОМТ-ний биелэлтийн тайлан боловсруулж хүргүүлнэ	Тайланг хүлээн авсан актыг хүргүүлэх	2026.11.01-ний дотор	Дотоор төлөвлөлтөөр	“Адвансид солишнс” ХХК-ын байгаль орчны мэргэжилтэн	Цахим систем
Нийт				-		